

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Terneuzen
T.a.v.
Postbus 35
4530 AA Terneuzen

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Onze referentie
1154549

Olonummer

Datum 23 juli 2021
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Bijlagen
0

Naam Maria Hemelvaart/Cuyperskerk
Adres Markt 4
Postcode/plaats 4551BK Sas van Gent
Gemeente/provincie Terneuzen; Zeeland;
Monumentnummer 509986

Geacht college

Op 13 mei 2021 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

-Een nadere uitwerking van het plan voor de zonne-energie-installatie en het aanbrengen van de infraroodpanelen met de bijbehorende voorzieningen, waaronder het leidingenverloop.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

De adviesaanvraag heeft betrekking op het aanbrengen van een installatie voor het opwekken van zonne-energie en infraroodpanelen voor de verwarming van de kerk met bijbehorende installaties en leidingen. Doel van het plan is de verduurzaming van het neogotische kerkgebouw in Sas van Gent dat naar ontwerp van Joseph Cuypers in 1892 werd gebouwd. Het gebouw is centraal in Sas van Gent gelegen en kent sinds een aantal jaren een multifunctioneel maatschappelijk en cultureel gebruik in beheer van een stichting die zich inzet voor de instandhouding van het monument. Het monument is hiervoor aangepast met behoud van vrijwel de volledige inwendige ruimtelijke werking.

Motivering

Het plan draagt bij aan de eerdere herbestemming van de kerk door de energielast van de kerk te beperken en het flexibele gebruik van de kerkruimte te ondersteunen. Hiervoor wordt voorgesteld om op het lage dakvlak van de linker zijbeuk zonnepanelen toe te voegen en in het interieur een verwarmingsinstallatie met infraroodpanelen te installeren.

In de keuze voor infraroodverarming, waarmee gericht kan worden verwarmd, kan ik mij vinden. Ingrijpende voorzieningen die andere systemen met zich mee zouden brengen, kunnen hierdoor achterwege blijven. Om (visuele) schade aan het kerkinterieur te voorkomen hecht ik wel aan een goede uitwerking van het plan, zoals een zorgvuldig gekozen positie van de infrarood elementen en het zo onzichtbaar mogelijk aanbrengen van leidingenwerk.

De zonnepanelen worden voorgesteld op het dakvlak aan de Zusterstraat (zuidzijde). Sinds mei 2020 adviseert de RCE op basis van de Advieslijn Zonnepanelen op rijksmonumenten over het aanbrengen van zonne-energie-installaties op rijksmonumenten. Bij rijksmonumenten wordt positief geadviseerd over pv-panelen die uit het zicht liggen, geen aantasting vormen van waardevolle onderdelen en zorgvuldig op het dak worden aangebracht. Op plaatsen waar PV-systemen in het zicht worden voorgesteld, is voortaan niet langer zichtbaarheid het beslissende criterium, maar de mate waarin het beeld van het monument en zijn omgeving wordt verstoord. Daardoor kan vaker positief geadviseerd worden over PV-systemen die zichtbaar zijn vanaf publiek toegankelijk gebied, als er op of bij het monument geen andere mogelijkheden zijn. In bijzondere gevallen, zoals prominente historische gebouwen als kerkgebouwen, zijn de mogelijkheden om zonnepanelen toe te passen beperkter. Hier levert het aanbrengen van zonnepanelen bijna altijd een grote visuele verstoring van deze beeldbepalende gebouwen op en in deze gevallen wordt dan ook negatief geadviseerd.

Ook in dit geval levert de zichtbare plaatsing van de PV-panelen een verstoring op in het beeld. In dit geval adviseer ik echter niet negatief op het plan, omdat ik deze verstoring, gelet op de ligging op het lage dakvlak en de situering aan de smalle straat, niet zodanig acht dat negatief geadviseerd zou moeten worden. Een goed alternatief voor het aanbrengen van zonnepanelen uit het zicht lijkt in dit geval bovendien te ontbreken.

Wel verbind ik, gelet op bovenstaande, een aantal voorwaarden aan mijn advies. Zo is het van belang dat het plan nader wordt uitgewerkt en dat hierbij ook kritisch naar het aantal panelen en de verdeling van de panelen over het dakvlak wordt gekeken. Het toepassen van zwarte cellen op een zwarte ondergrond zoals in het plan voorgesteld, is overigens een goede keuze. Details en doorsneden van het bestaande en nieuwe dak en de bevestigingswijze van de panelen en het leidingenverloop ontbreken nog in de aanvraag. De wijze van aanbrengen van de IR-panelen in het interieur, maar ook het leidingenverloop, zou nader in beeld moeten worden gebracht gericht op het beperken van (visuele) schade. Tot slot vraag ik aandacht voor de brandveiligheid van de installaties. Medewerkers van de RCE komen graag op locatie om kennis uit te wisselen ten behoeve van deze uitwerking van het plan.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij **'Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten'** op www.cultureelerfgoed.nl. Ook de Advieslijn zonnepanelen op rijksmonumenten is op deze website te vinden.

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,